ХУЛОСАИ

комиссияи ташхисии Шурои диссертатсионии 6D.KOA-026 назди Муассисаи давлатии таълимии "Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б.Ғафуров" оид ба диссертатсияи доктории Давлатзода Ҷамила дар мавзӯи «Низоми муосири педагогии тарбияи шаҳрвандӣ – ватандӯстии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ)

1. Таъғиротҳои азиме, ки солҳои охир дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал омада истодаанд, боиси тағйиротҳои куллӣ дар фазои иҷтимоӣ-сиёсии ҳаёти ҷомеа, аз ҷумла, дар низоми таҳсилоти ватанӣ мегарданд. Ҳадафи аслии таҷдиди сифатии тарбия – таҳкими иқтидори иҷтимоӣ-иқтисодӣ, бартарафсозии ақибмонӣ дар соҳаҳои гуногуни иқтисод, рушди фарҳанги маънавии насли наврас, баланд бардоштани мавқеи иҷтимоӣ ва ахлоқии шахсият мебошад. Дар асл, оиди азнавсозии муттасил ва мунтазами иқтидори маънавӣ ва фарҳангӣ дар доираи консепсияи миллии дигаргунсозии сифатии таҳсилоти умумӣ сухан меравад, ки тавассути он гузариш ба таҳсилот ва тарбияи сифатан нав, ташаккули фарҳанги шаҳрвандӣ ва ватандӯстии шахсияти хонандагонро метавон амалӣ намуд. Дар Стратегияи миллии рушди таҳсилоти Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2030 нақши таҳсилот ҳамчун захираи калидии муҳим арзёбӣ шудааст, ки он рушди минбаъдаи иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян мекунад. Дар санади мазкур ҳолати ҷории таҳсилоти миллӣ, проблемаҳо ва масоли муҳими он тавсиф гардида, ҳамчунин вазифа ва мақсадҳои рушди он муайян карда шудааст.

Муассисаҳои таълимии амалкунанда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон воситаҳои тарбиявиеро мавриди истифода қарор медиҳанд, ки ба фаъолияти хонандагон таъсири мусбӣ мерасонанд. Корҳои зиёде амалӣ карда мешаванд, ки ба натиҷанокӣ ва татбиқи сифатҳои маънавӣ ва фаъолияти тамоюлноки хонандагон, новобаста аз синну сол ва ҷинсияти онҳо, нигаронида шудаанд. Дар муассисаҳои таълимӣ бо мақсади таъсири мусбӣ расонидан ба ташаккули шахсияти оянда, аз ҷумла дар самти тарбияи шаҳрвандӣ-ватандӯстӣ, мунтазам корҳои ҳадафманд роҳандозӣ мегарданд.

Имрӯз яке аз омили муҳим дарки масоили ташаккул ва рушди сифати шаҳрвандӣ, ташаккули фарҳанги шаҳрвандӣ-ватандӯстии хонандагон, наврасон ва ҷавонон ба ҳисоб меравад. Ташаккули сифатҳои шаҳрвандӣ-ватандӯстии хонандагон дар машғулиятҳо ва фаъолиятҳои беруназсинфӣ имкониятҳои васеи зоҳиршавии қобилиятҳои шахсии онҳоро фароҳам оварда, барои дар оянда пайдо кардани ҷойгоҳ ва мақоми муносиб дар ҷомеа ва ифодаи мавқеи шаҳрвандӣ-ватандӯстиашон шароити мусоид фароҳам меорад.

Вазифаҳои асосии фаъолгардонии коркарди назариявӣ ва амалии тарбияи шаҳрвандӣ-ватандӯстӣ дар ҳуҷҷатҳои расмии ҶТ, ки дар даҳсолаҳои охир қабул гардидаанд, муқаррар карда шудаанд. Муҳиммияти фарҳанги шаҳрвандӣ-ватандӯстӣ дар қонунҳо ва санадҳои меъёрии Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла дар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд», Консепсияи миллии маълумот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Консепсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Барномаи низоми давлатии маориф дар соҳаи ҳуқуқҳои инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Консепсияи миллии сиёсати ҷавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои қонунгузорӣ, ки мақсади онҳо рушди соҳаи маориф, баландбардории сифати таълиму тарбия мебошад, асоснок карда шудааст.

Хуллас, доираи масъалаҳои зикргардида, мубрамияти мавзӯи диссертатсияи Давлатзода Ҷамиларо собит месозанд.

2. Диссертатсияи мазкур мутобиқ ба талаботи банди 53 -и Низомномаи шӯрои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ гардидааст, иҷро шудааст. Дисссертатсия дар ҷаласаи васеи кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон иҷро, муҳокима ва ба ҳимоя тавсия гардидааст. Дар Хулосаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба диссертатсия баҳои ҳамаҷонибаи объективӣ дода шуда, мусбат арзёбӣ гардидааст.

3. Диссертатсия ба талаботи бандҳои 32-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор), ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад. Диссертатсия кори илмӣ-таҳқиқотии анҷомёфта буда, пажӯҳиши ҳамаҷонибаи низоми муосири педагогии тарбияи шаҳрвандӣ

– ватандӯстии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистонро фаро мегирад.

4. Пешниҳоду хулосаҳое, ки дар диссертатсия оварда шудаанд, эътимоднок буда, онҳоро дар корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ, раванди таълиму тарбия, такмили стандарту барномаҳои таълимию тарбиявӣ ва санадҳои қонунгузории соҳаи маорифи кишвар метавон истифода кард.

5. Мавзӯъ ва мазмуни таҳқиқот ба шиносномаи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ), ки аз рӯи он ба Шӯрои диссертатсионӣ мувофиқи фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 07 январи соли 2022, № 81 ҳуқуқи қабули диссертатсияҳо барои ҳимоя дода шудааст, мувофиқ мебошад. Ҳамзамон, таҳқиқот ба талаботи Феҳристи ихтисосҳое, ки аз рӯи онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дараҷа ва унвонҳои илмӣ дода мешаванд ва бо қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудааст, мувофиқат дорад.

6. Натиҷаҳои асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ ва тавсияву пешниҳодҳои довталаб дар 52 номгӯй интишороти илмӣ ба табъ расидаанд, ки саҳми шахсии муаллифро нишон медиҳанд. Мақолаҳои муаллиф дар теъдоди 40 адад дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд ва ба мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ комилан мувофиқ буда, моҳияти асосии таҳқиқотро инъикос мекунанд. Теъдоди маводи нашршуда ба талаботи банди 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор), ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ гардидааст, мувофиқ мебошад.

7. Дар таҳқиқоти диссертатсионии Давлатзода Ҷамила истифодаи мавод бе нишон додани маъхаз мавҷуд набуда, тамоми манбаъҳои истифодашуда бо ишора ба муаллиф ё маъхаз тавассути иқтибос ба расмият дароварда шудаанд, ки аз риоя шудани банди 33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор), ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ гардидааст, шаҳодат медиҳад.

8. Рисола ба талаботи банди 31-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор) мувофиқат мекунад. Диссертатсияи мазкур аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои умумият ва ягонагии дохилӣ мебошад. Навгонии илмӣ ва муқарраротӣ барои ҳимоя

пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи таҳқиқоти диссертатсиониро собит месозанд.

9. Таҳқиқоти диссертатсионии Давлатзода Ҷамила дар мавзӯи «Низоми муосири педагогии тарбияи шаҳрвандӣ – ватандӯстии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар доираи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) анҷом дода шудааст. Автореферат дар мутобиқат бо мантиқи таҳқиқ таҳия гардида, муҳтавои асосии таҳқиқотро инъикос менамояд. Натиҷаҳои илмие, ки унвонҷӯй ба даст овардааст, ба ихтисоси 13.00.01 педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) мувофиқанд.

10. Комисссияи ташхисӣ талаботи банди 61 Низомномаи шӯрои диссертатсиониро, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ гардидааст, ба инобат гирифта, пешниҳод менамояд:

1. Диссертатсияи Давлатзода Ҷамила дар мавзӯи «Низоми муосири педагогии тарбияи шаҳрвандӣ – ватандӯстии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01- педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) ба шӯрои диссертатсионии 6D.КОА-026 назди МДТ “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б.Ғафуров” барои ҳимоя қабул карда шавад.

2. Ба ҳайси муқарризони расмӣ ба диссертатсияи мазкур шахсони зерин тавсия дода мешаванд:

1). **Абдураҳимзода Қудратулло Саид** - доктори илмҳои педагогӣ, професссри кафедраи пеагогикаи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав.

2). **Шаропов Шавкат Аҳмадович** - доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии МДТ “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б.Ғафуров” узви шӯро.

3). **Гулмадов Файз** - доктори илмҳои педагогӣ, мудири Шуъбаи назария ва таърихи педагогикаи Академияи таҳсилоти Тоҷикистон.

3. Ба ҳайси муассисаи пешбар **Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ** тавсия карда мешавад.

4. Барои нашри эълон оид ба ҳимоя ва ҷойгир намудани автореферат ва диссертатсия дар сомонаи МДТ “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи

академик Б.Ғафуров” ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Барои чопи автореферат ба ҳуқуқи дастнавис дар теъдоди 100 нусха иҷозат дода шавад.

Раиси комиссия,

А.А. Азизов — доктори илмҳои педагогӣ, профессор, узви Шурои диссертатсионӣ.
Тел.: (992) 92-747-41-15; email: azizov@bk.ru Ш.Хуҷанд, 735700, куч. Шуро № 42.

Аъзоёни комиссия:

Ш.А. Шаропов — доктори илмҳои педагогӣ, профессор, узви Шурои диссертатсионӣ
Тел.: (992) 92-771-78-70; email: sharofzod1954@mail.ru Ш.Хучанд, 735700, кучаи К.Хучандӣ, хонаи 146, хучраи 5 .

О.А. Исломов — доктори илмҳои педагогӣ, профессор, узви Шурои диссертатсионӣ
Тел.: (992) 92-759-44-42; email: ш.Хуҷанд, 735700, микронохияи 8, хонаи 87, хуч. 43.

27.06.2022

Имзоҳои раиси комиссияи тоҷхиси назди Шурои дисс. – доктори илмҳои педагогӣ, профессор А.А Азизов ва аъзоён – Ш.А. Шаропов ва О.А. Исломовро тасдиқ менамоям.

Котиби илмии Шурои дисс. доктори илмҳои филологӣ, дотсент Насрибоев Н.А.